

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Cob/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116213702
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116213702.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej v sporovej veci žalobcu: Prešovská univerzita v Prešove, so sídlom Ul. 17. novembra 15, Prešov, IČO: 17070775, zastúpeného: Vojčík & Partners, s.r.o. so sídlom Rázusova 28, Košice IČO : 36 866 563, proti žalovanému: ANSO SLOVAKIA s.r.o., so sídlom Slovenská 67, Prešov, IČO: 43 913 768, zastúpenému: JUDr. Branislavom Kahancom, advokátom, so sídlom Vajanského 33, Prešov, IČO: 42084792, o určenie neplatnosti zmluvy a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 18Cb/153/2016-92 z 13.3.2019, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o nájme nebytových priestorov č. 09/2010 z 27.10.2010 a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 12.699,- eur. Priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 27.10.2010 Zmluvu o nájme nebytových priestorov č. 09/2010, ktorej predmetom ktorej bol prenájom nebytových priestorov v objekte administratívnej budovy nachádzajúcej sa na R. N.. Č.. XX v Prešove, súpisné číslo XXXX, č. parc. XXX/X, zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. J., obec J., okres J., za dohodnuté nájomné vo výške 59.760,- eur ročne bez DPH (mesačné vo výške 4.980,- eur bez DPH). Podľa článku II. ods. 2. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že výška nájomného zahŕňa služby, ktorých poskytovanie je spojené s užívaním nebytových priestorov, a to a) dodávka elektrickej energie do prenajatých priestorov s príslušenstvom, b) dodávka tepla do prenajatých priestorov s príslušenstvom, c) dodávka vody a stočné, d) odvod zrážkovej vody, e) zber, skládka a odvoz komunálneho odpadu, f) upratovanie spoločných priestorov a sociálnych zariadení. V článku II. ods. 3 zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že ak nájomca nezaplatí nájomné a úhradu za služby, ktorých poskytovanie je spojené s užívaním nebytových priestorov v dohodnutom termíne, je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania.

3. Zmluva o nájme nebytových priestorov č. 09/2010 bola vypracovaná žalobcom a žalovaný jej znenie akceptoval a vyhotovenú zmluvu podpísal. Obsahovo totožné znenie obdobnej nájomnej zmluvy bolo v rozhodnom období, ako aj pred ním, žalobcom vyhotovené aj s inými prenajímateľmi, čo vyplýva z prehľadu zmlúv zverejnených v centrálnom registri zmlúv, predložených žalovaným v konaní.

4. V danej veci je nesporné, že žalobca podal určovaciu žalobu podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p. z dôvodu naliehavého právneho záujmu. Určovacia žaloba nie je prípustná tam, kde by v konečnom dôsledku takéto konanie vyvolalo aj ďalšie konania. Už zo žaloby samotnej pritom vyplýva, že žalobca odôvodňuje naliehavý právny záujem od toho, že žalovaný viackrát vyzýval žalobcu na úhradu zmluvnej pokuty

cca 88.000,- eur. Preto je otázka platnosti, ako aj otázka existencie záväzkového právneho vzťahu otázkou predbežnou v rámci vecného posúdenia povinnosti žalobcu plniť, resp. práva žalovaného na plnení, v dôsledku čoho žalobca teda nemá v danej veci naliehavý právny záujem na určení neplatnosti takejto zmluvy. Žalobca preto v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem, pretože neexistuje právo žalobcu, ktoré by mohlo byť ohrozené v závislosti od rozhodnutia o určení neplatnosti predmetnej zmluvy. Žalobca má možnosť domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy v rámci konania na plnenie, pokiaľ by si voči nemu žalovaný uplatnil svoj nárok. V konaní pritom nebolo sporné, že obsah predmetnej a medzi žalobcom a žalovaným uzavretej zmluvy koncipoval žalobca, resp. ním poverené osoby. Ustanovenia tak o zmluvnej pokute ako aj o nájmomnom je preto nevyhnutné vykladať v neprospech žalobcu, a to aj v súlade s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 243/07, v ktorom sa v bode 14 uvádza: Ústavný súd v tomto smere odkazuje na všeobecne platný princíp, podľa ktorého ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil. Zmyslom tohto princípu je neumožniť strane naformulovať v zmluve ustanovenie pripúšťajúce viacvýznamový výklad a následne v zlej viere zneužiť mnohoznačnosť tohto ustanovenia na úkor záujmov druhej zmluvnej strany. Rozumným sa preto javí postulát, podľa ktorého tvorca zmluvy, ktorý argumentuje neurčitým ustanovením pripúšťajúcim viacerý možný výklad, sám musí preukázať, že nekoná v zlej viere a že medzi stranami bol skutočne konsenzus na tvorcom zmluvy tvrdenom význame, a nie naopak, tak ako to ustálili všeobecné súdy.

5. Aj keď neexistencia naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti Zmluvy o nájme nebytových priestorov č. 09/2010 z 27.10.2010 je sama o sebe dôvodom na zamietnutie podanej žaloby, súd sa v rámci posudzovania žalovaného nároku musel zaoberať aj žalobcom tvrdenou absolútnou neplatnosťou právneho úkonu pri otázke požadovaného vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobca odvodzoval absolútnu neplatnosť z toho dôvodu, že zahrnutie odplaty za poskytnutie služieb do sumy nájomného, resp. dojednanie paušálnej sumy nájomného je pre neurčitosť v rozpore s ustanovením § 3 ods. 3 Zákona o nájme, čo v spojitosti s ustanovením § 37 Občianskeho zákonníka má za následok absolútnu neplatnosť tejto zmluvy (právneho úkonu). Žalobca toto právne posúdenie podporil rozhodnutiami Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 32Cdo/4051/2008 zo dňa 15.4.2010 a sp. zn. 28Cdo/3487/2006 zo dňa 24.9.2007. V podaní zo dňa 15.2.2019 v tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/5/2014. Naopak žalovaný procesnú obranu založil na tvrdení (vyjadrenie zo dňa 2.3.2018), že predmetom nájomnej zmluvy ako právneho vzťahu neboli nebytové priestory v zmysle ustanovenia § 1 písm. a) zákona č. 116/1990 Zb., ktorý upravuje nebytový priestor ako celok, pričom pre ako predmet právneho vzťahu sa vyžaduje právoplatné rozhodnutie stavebného úradu o tom, že miestnosť alebo súbor miestností sú určené na iné účely ako na bývanie. Žalovaný v tomto smere tvrdil to, že predmetom zmluvy o nájme nebol medzi žalobcom a žalovaným nebytový priestor ako celok ale len časť určitého nebytového priestoru. Na podporu svojho právneho posúdenia veci poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 8CoI/ 70/2016 zo dňa 22.7.2016. Zo zmluvy o nájme čl. I, Predmet a účel nájmu vyplýva, že žalovaný ako prenajímateľ prenechal žalobcovi ako nájomcovi do užívania [čl. 1 ods. 1 - písm. a) kancelárske priestory, b) skladové priestory, c) učebné priestory]), čím takto nájomca berie do nájmu nebytové priestory vo výmere podľa odseku 2 predmetného článku. Z vyššie uvedeného je nepochybné, že žalobcovi ako nájomcovi boli do užívania prenechané do užívania len časti nebytových priestorov a nie nebytový priestor ako celok. Predmetom nájomnej zmluvy môže byť nielen nebytový priestor ako celok, ale aj len jeho časť. V prípade ak je predmetom nájmu nebytový priestor ako celok aplikujú sa ustanovenia § 3 zákona č. 116/1990 Zb. upravujúce podstatné náležitosti takejto nájomnej zmluvy. Na druhej strane, ak je ale predmetom nájmu len časť nebytového priestoru, tak sa aplikujú analógiu legis vyjadrenú v ustanovení § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na takýto právny vzťah sa použije ustanovenie § 663 Občianskeho zákonníka o nájomnej zmluve. Konkrétne podľa citovaného ustanovenia nájmnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky. Medzi žalobcom a žalovaným tak došlo k vzniku platnej nájomnej zmluvy obsahujúcej dosiahnutie dohody o predmete nájmu (individuálne určenej veci) a odplate za užívanie a o dobe nájmu. Zahrnutie odplaty za poskytnutie služieb do sumy nájomného, resp. dojednanie paušálnej sumy nájomného len za časť toho nebytového priestoru, ktorý bol žalobcovi prenechaný do užívania tak neodporuje ustanoveniam § 3 zákona č. 116/1990 Zb. Preto súd argumentáciu žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú a napadnutú zmluvu o nájme uzavretú medzi žalobcom a žalovaným právne posúdil ako platnú zmluvu, obsahujúcu všetky podstatné náležitosti.

6. So zreteľom na to, že zmluvná pokuta je primeraná, nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka a na tejto zmluvnej pokute sa sporové strany dohodli, súd prvej inštancie žalobu ako celok zamietol.

7. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

8. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Poukázal na to, že v konaní preukázal naliehavý právny na určenie neplatnosti tejto zmluvy. Súd nevysvetlil, z akých dôvodov považoval naliehavý záujem za nepreukázaný. Eventuálne nepreukázanie naliehavého právneho záujmu nebolo dôvodom pre zamietnutie celej žaloby, pretože túto nemožno ako celok považovať za nedôvodnú. Okolnosť, že predmetnú zmluvu koncipoval žalobca neznamená, že po náležitom zistení všetkých rozhodujúcich skutočností, by nemohla byť taká zmluva určená za neplatnú, ak sa náležite preukáže dôvod neplatnosti zmluvy. Je nesprávne, že za kritérium platnosti alebo neplatnosti zmluvy súd prvej inštancie vzal skutočnosť, že predmetnú zmluvu koncipoval žalobca.

11. V konaní došlo aj k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie súdu prvej inštancie totiž nie je náležite odôvodnené a navyše je aj zmätočné, a to ohľadom právneho režimu predmetnej zmluvy o nájme. Kým žalobca v konaní tvrdil, že ide o zmluvný typ podľa Zákona o nájme nebytových priestorov, žalovaný sa bránil tým, že ide o zmluvný typ podľa Občianskeho zákonníka. Súd akceptuje argumentáciu žalovaného ohľadom toho, že na nájom časti nebytového priestoru sa aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, avšak na druhej strane uvádza, že jeho argumentáciu odmieta ako nedôvodnú a predmetnú zmluvu o nájme považuje za platnú v súlade s ustanovením § 3 Zákona o nájme nebytových priestorov. Súd prvej inštancie si nesplnil povinnosť aj pokiaľ ide o odôvodnenie aplikácie neurčitých právnych pojmov.

12. Takýmto spôsobom so zreteľom na vnútornú rozpornosť a nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, znemožnil súd žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, konkrétne právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní. Navyše rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia právnych predpisov pokiaľ ide o právny dôvod predmetnej zmluvy o nájme.

13. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti predmetnej zmluvy, pričom túto zmluvu súd správne vyhodnotil ako zmluvu uzatvorenú podľa § 663 Občianskeho zákonníka s tým, že táto neodporuje ustanoveniam § 3 zákona č. 116/1990 Zb.

14. V následnom vyjadrení (§ 374 ods. 1 CSP) zotrval žalobca na svojich doterajších stanoviskách.

15. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné, nakoľko súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia sa nevyporiadal so všetkými okolnosťami právne významnými pre rozhodnutie v prejednávanej veci, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné, pričom nepreskúmateľnosť dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane (v danom prípade žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a taktiež súd prejednanú vec nesprávne právne posúdil.

16. Podľa ustanovenia § 1 písm. a) zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 116/1990 Zb.“) sa tento zákon vzťahuje na nebytové priestory, ktorými sú miestnosti alebo súbory miestností, ktoré podľa rozhodnutia stavebného úradu

sú určené na iné účely ako na bývanie; nebytovými priestormi nie sú príslušenstvo bytu ani spoločné priestory domu.

17. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 116/1990 Zb. prenajímateľ môže nebytový priestor prenechať na užívanie inému (ďalej len „nájomca“) zmluvou o nájme (ďalej len „zmluva“).

18. Podľa ustanovenia § 3 ods. 3 práva veta zákona č. 116/1990 Zb. zmluva musí mať písomnú formu a musí obsahovať predmet a účel nájmu, výšku a splatnosť nájomného a spôsob platenia, a ak nejde o nájom na neurčitý čas, čas, na ktorý sa nájom uzaviera.

19. Podľa § 544 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

20. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že sporové strany uzavreli 27.10.2010 predmetnú Zmluvu o nájme nebytových priestorov č. 09/2010 týkajúcu sa prenájmu nebytových priestorov v objekte administratívnej budovy nachádzajúcej sa v J. na ulici R. Č.. XX. V zmluve je zakotvené mesačné nájomné vo výške 4.980,- eur, pričom táto suma pokrýva jednak vlastné nájomné, ako aj služby, ktoré sú spojené s užívaním predmetných nebytových priestorov (vrátane dodávky elektrickej energie, tepla a podobne) tak, ako správne zistil súd prvej inštancie.

21. Za týchto okolností je predmetná zmluva o nájme nebytových priestorov koncipovaná v rozpore s § 3 ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, nakoľko v nej nie je náležite špecifikovaná výška a splatnosť nájomného, pretože nájomné nie je v zmluve individualizované, ale spojené (bez konkrétosti a špecifikácie) do celkovej odplaty, ktorú by mal nájomca za predmetné nebytové priestory platiť, vrátane tzv. služieb spojených s nájmom predmetných nebytových priestorov. Táto okolnosť je v nepochybnom rozpore s § 3 ods. 3 Zákona o nájme a podnájme nebytových priestorov, pričom takýto právny záver bol aj judikovaný rozhodnutiami Najvyššieho súdu ČR tak, ako na to poukázal žalobca už v súvislosti s podaním žaloby (rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR 32Cdo/4051/2008, 28Cdo/3487/2006).

22. Správna je argumentácia žalobcu aj v tom smere, že samotná okolnosť, že túto zmluvu koncipoval žalobca, nebráni súdu určiť neplatnosť zmluvy, ak sa na to zistia konkrétne dôvody. Prekážkou pre takéto úvahy nemôže byť ani nález Ústavného súdu SR I.ÚS 243/07, ktorý sa zaoberá v zmluve použitými formuláciami a pojmami, ktoré možno vykladať rozdielne. Tu Ústavný súd SR zaujal stanovisko, že takéto pojmy a formulácie treba vykladať v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil. Tento judikát ústavného súdu nemožno však aplikovať v prejednávanej veci, nakoľko nejde o problematiku nejasných formulácií a pojmov, ku ktorým treba zaujať stanovisko z hľadiska ich riadneho výkladu a eventuálne ich vykladať v neprospech strany, ktorá ich použila, pretože ide o náležite zistené okolnosti - zákonu odporujúce dojednania o nájmomnom a poplatkoch za služby, ktoré sú aj v rozpore s citovanou judikatúrou.

23. Zároveň nemožno mať pochybnosti o tom, že predmetná zmluva o nájme nebytových priestorov je zmluvou podľa zákona č. 116/1990 Zb. (§ 1 písm. a) citovaného zákona), ktorý za spôsobilý predmet nájmu podľa zmluvy o nájme a podnájme nebytových priestorov považuje miestnosti alebo súbory miestností, ktoré sú podľa rozhodnutia stavebného úradu určené na iné účely ako na bývanie. Tak tomu bolo aj v prejednávanej veci, pričom okolnosť, že žalobca si od žalovaného prenajal len časť budovy, v ktorej sa tieto nebytové priestory nachádzajú, neznamená, že je potrebné vylúčiť aplikáciu zákona č. 116/1990 Zb. v prejednávanej veci.

24. Tieto okolnosti teda spochybňujú záver súdu prvej inštancie o tom, že dojednania predmetnej nájmovej zmluvy o nájmomnom (a o službách spojených s nájmom nebytových priestorov) boli v súlade so zákonom.

25. Nemožno v tomto štádiu konania súhlasiť ani so záverom súdu prvej inštancie ohľadom nepreukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie neplatnosti predmetnej zmluvy. Žalobca totiž od počiatku poukazuje na to, že žalovaný sa titulom absolútne neplatnej zmluvy domáha úhrady úrokov z omeškania (aj keď zatiaľ nie je zrejmé, vo vzťahu k akým finančným čiastkam) a navyiac z vyjadrenia právneho zástupcu žalobcu vyplýva, že žalovaný si uplatňuje vo vzťahu k žalobcovi ďalšiu

zmluvnú pokutu (nad rámec zmluvnej pokuty, ktorá je predmetom tohto konania v sume 88.000,- eur), aj keď nie je zrejmé, či aj prostredníctvom súdneho konania.

26. Za týchto okolností je nepochybné, že okrem zmluvnej pokuty, ktorá je predmetom tohto súdneho konania, existujú medzi stranami sporné okolnosti, ktoré by v prípade ich preukázania mohli byť podkladom pre záver, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetnej zmluvy je daný.

27. Za týchto okolností je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné v intenzite porušenia práva na spravodlivý proces a existujú aj pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom pokiaľ ide o preukázanie naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti zmluvy, a preto postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

28. V novom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie nepochybne zistiť, či žalobca naďalej predmetné nebytové priestory na podklade predmetnej zmluvy užíva a predovšetkým, či žalovaný skutočne si uplatňuje ďalšie nároky odvodené z tejto zmluvy, najmä pokiaľ ide o ďalšiu zmluvnú pokutu, prípadne úroky z omeškania, ktoré by pri závere o neplatnosti zmluvy nemali byť dôvodné. Predmetný právny vzťah posúdi súd prvej inštancie v zmysle § 1 a nasl. zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov. Bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu, z ktorého vyplýva, že neurčitosť dojednania výšky nájomného a služieb, ktoré by sa mali v súvislosti s nájmom za nebytové priestory platiť, spôsobuje neplatnosť zmluvy o nájme predmetných nebytových priestorov a znemožňuje takto žalovanému uplatňovať si zmluvnú pokutu z dôvodu neplatnosti celej zmluvy. Takýto záver vyplýva práve zo zásadného rozporu predmetnej zmluvy o nájme nebytových priestorov s § 3 ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. a má dopad na zmluvu ako celok, vrátane dojednaní o zmluvnej pokute. V závislosti od toho zistí súd prvej inštancie skutočnú výšku zmluvnej pokuty, ktorú žalobca už zaplatil, teda či skutočne dosahuje sumu 12.699,- eur tak, ako je to špecifikované v predmete tohto konania.

29. Až po takto vykonanom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

30. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).